

Streda 10. marca 2010

Situácia občianskej spoločnosti a národnostných menšín v Bielorusku

P7_TA(2010)0055

Uznesenie Európskeho parlamentu z 10. marca 2010 o situácii občianskej spoločnosti a národnostných menšín v Bielorusku

(2010/C 349 E/07)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o situácii v Bielorusku, najmä uznesenie zo 17. decembra 2009 ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na závery o Bielorusku, ku ktorým dospela Rada pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy na svojom zasadnutí 17. novembra 2009 a ktoré okrem iného naďalej pozastavujú uplatňovanie zákazu udeľovania víz pre niektorých predstaviteľov Bieloruska vrátane prezidenta Alexandra Lukašenka a predlžujú reštriktívne opatrenia do októbra 2010,
 - so zreteľom na výsledky 2996. zasadnutia Rady pre zahraničné veci, ktoré sa konalo 22. februára 2010, a na vyhlásenie vysokej predstaviteľky Lady Ashtonovej zo 16. februára 2010 o situácii Zväzu Poliakov v Bielorusku,
 - so zreteľom na vyhlásenie o Východnom partnerstve zo zasadnutia Európskej rady, ktoré sa konalo 19. marca 2009, a na spoločné vyhlásenie zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 7. mája 2009 v Prahe,
 - so zreteľom na Rámcový dohovor Rady Európy o ochrane národnostných menšín z 1. februára 1995,
 - so zreteľom na medzinárodné zásady a štandardy týkajúce sa práv národnostných menšín, najmä na tie, ktoré sú obsiahnuté v medzinárodných dohovoroch o ľudských právach, akými sú Helsinský záverečný akt z 1. augusta 1975 (oddiel 1.VII), dokument z kodanského zasadnutia o ľudskej dimenzii z 29. júna 1990 a Parížska charta pre novú Európu z 21. novembra 1990,
 - so zreteľom na rozpravu o Bielorusku z 24. februára 2010 a na misiu delegácie Európskeho parlamentu ad hoc do Bieloruska 25. až 27. februára 2010 a jej zistenia,
 - so zreteľom na článok 110 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže 15. februára 2010 bolo v Bielorusku zatknutých 40 aktivistov, najmä členov Zväzu Poliakov v Bielorusku (ZPB), vrátane Angeliky Borysovej (predsedníčky ZPB), Igora Bancera (hovorcu ZPB), Mieczysława Jaskiewicza (podpredsedu ZPB), Andrzeja Poczobuta (predsedu dozorného orgánu ZPB) a Anatola Lebedzku, vedúceho opozičnej Zjednotenej občianskej strany Bieloruska, s cieľom zabrániť im v účasti na súdnom konaní týkajúcom sa Poľského domu v meste Ivjanec; keďže do 20. februára boli všetci aktivisti prepustení z väzby,
- B. keďže ZPB, na ktorého čele stojí Angelika Borysová, ktorá bola dvakrát demokraticky zvolená, a to v roku 2005 a 2009, nie je uznaný štátnymi orgánmi a od roku 2005 je pravidelne obťažovaný a prenasledovaný, a keďže jeho členovia sú opakovane obviňovaní z nelegálnej činnosti a čelia trestným postihom,
- C. keďže bieloruské orgány využili proti členom ZPB v roku 2005 v Hrodne a v roku 2010 v Ivjanci policajné zložky,

(1) Prijaté texty, P7_TA(2009)0117.

Streda 10. marca 2010

- D. keďže bieloruské orgány zabránili zástupcom ZPB, ktorí boli predvolaní na súdne pojednávanie ako svedkovia Teresy Sobolovej, predsedníčky miestnej organizácie ZPB v Ivjanci, aby sa na súd dostavili,
- E. keďže diskriminácia voči ZPB, najväčšej mimovládnej organizácii v Bielorusku, ktorú vedie Angelika Borys, je prejavom všeobecného prístupu k občianskej spoločnosti a demokratickej opozícii v Bielorusku,
- F. keďže spoločnosti Polonica so sídlom v Hrodne, ktorú vedie Angelika Borysová a ktorá je jediným zdrojom finančných prostriedkov ZPB, bola uložená pokuta 71 miliónov bieloruských rubľov pre údajné porušenie daňových predpisov a teraz jej hrozí bankrot,
- G. keďže bieloruské orgány považujú Stanisława Siemaszka za legitímneho vodcu ZPB a vyhlasujú, že organizáciu podporia pod jeho vedením, ktoré poľská komunita považuje za nelegitímne,
- H. keďže predstavitelia európskych inštitúcií vrátane Jerzyho Buzeka, predsedu Európskeho parlamentu, barónky Ashtonovej, podpredsedníčky Komisie/vysokéj predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Cecilie Malströmovej, komisárky pre vnútorné veci, ako aj francúzskeho ministerstva zahraničných vecí, vyjadrili znepokojenie nad nedávnym konaním bieloruských orgánov proti ZPB a odsúdili použitie policajných zložiek proti jeho členom,
- I. keďže tieto akcie bieloruských orgánov sú v rozpore s medzinárodnými normami na ochranu národnostných menšín, ktoré sú ustanovené okrem iného v Rámcovom dohovore Rady Európy o ochrane národnostných menšín z 1. februára 1995, pričom Bielorusko zintenzívnilo svoju činnosť proti členstvu v tejto organizácii,
- J. keďže v prvom odseku spoločného vyhlásenia z pražského samitu Východného partnerstva, ktoré podpísalo aj Bielorusko, sa uvádza, že: „Účastníci pražského samitu sa zhodujú v tom, že Východné partnerstvo bude vychádzať z oddanosti zásadám medzinárodného práva a základným hodnotám vrátane demokracie, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv a základných slobôd“,
- K. keďže Európska rada vo svojich záveroch zo 17. novembra 2009 uznáva, že sa otvorili nové možnosti pre dialóg a prehĺbenie spolupráce medzi Európskou úniou a Bieloruskom s cieľom podporiť skutočný pokrok smerom k demokracii a dodržiavaniu ľudských práv a v tejto súvislosti znovu potvrdzuje svoju pripravenosť prehĺbiť vzťahy Európskej únie s Bieloruskom v prípade, že pokročí na ceste k demokracii, ľudským právam a zásadám právneho štátu, a pomáhať krajine pri dosiahnutí týchto cieľov,
1. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedávnymi porušeniami ľudských práv členov občianskej spoločnosti v Bieloruskej republike, najmä v súvislosti s členmi ZPB, a vyjadruje občanom, ktorí nemôžu naplno využívať svoje občianske práva, svoju solidaritu;
 2. odsudzuje policajnú akciu a právne kroky proti ZPB, ako aj akékoľvek pokusy bieloruských orgánov vnútiť poľskej komunite nové vedenie; žiada, aby bieloruské orgány opäť legalizovali ZPB vedený Angelikou Borysovou a aby zabezpečili urýchlené vrátenie jeho majetku;
 3. pripomína svoj záujem o otvorený a štruktúrovaný dialóg s Bieloruskom pod podmienkou, že demokratizácia politického systému v Bielorusku povedie ku konkrétnym výsledkom a bude odzrkadľovať dodržiavanie ľudských práv a zásady právneho štátu;
 4. naliehavo žiada Bielorusko, aby dodržiavalo svoje medzinárodné záväzky a záväzky OBSE v oblasti ochrany a podpory práv menšín; zároveň vyzýva úrady, aby zlepšili podmienky fungovania občianskej spoločnosti, najmä v súvislosti so slobodou prejavu a zhromažďovania, situáciou nezávislých médií vrátane internetu a registráciou mimovládnych organizácií s cieľom pripraviť a umožniť slobodný a spravodlivý volebný postup pri komunálnych voľbách 25. apríla 2010;

Streda 10. marca 2010

5. pripomína svoju výzvu v nedávnych uzneseniach, najmä v uznesení z 15. januára a 17. decembra 2009, na zabezpečenie slobody prejavu a združovania sa a na zaručenie slobodnej registrácie politických strán, ako napr. Bieloruskej kresťanskej demokracie (BKD), náboženskej slobody a na vytvorenie podmienok priaznivých pre činnosť subjektov občianskej spoločnosti, mimovládnych organizácií (ako napr. centra pre ľudské práva Viasna) a nezávislých médií v Bielorusku;

6. nalieha vo výzve bieloruské úrady, aby prepustili politických aktivistov, ako je Andrej Bandarenko, väzňov svedomia, ako je Ivan Michailau, zrušili reštriktívne opatrenia, ako sú opatrenia proti aktivistom občianskej spoločnosti, napríklad Tatiane Šapuckovej, ktorá je účastníčkou fóra občianskej spoločnosti Východného partnerstva, a aby sa zdržali opatrení určených na kontrolu obsahu bieloruských webových stránok;

7. zdôrazňuje, že dialóg EÚ s Bieloruskom môže byť vzájomne výhodný a domnieva sa, že je možné Bielorusko podporovať pri získavaní maximálnych výhod z Východného partnerstva, najmä pri najúčinnejšom využití prostriedkov, ktoré sú preň v rámci tohto programu vyčlenené na projekty infraštruktúry, energetické a sociálne projekty a pri využití ďalších nástrojov a politík EÚ za predpokladu, že sa bieloruské orgány zaviazu k uskutočneniu skutočnej zmeny v oblasti slobôd, demokracie, právneho štátu a dodržiavania ľudských práv, a najmä práv národnostných menšín;

8. pripomína, že Európska únia už preukázala značnú otvorenosť voči zapojeniu Bieloruska, čo sa prejavilo začlenením Bieloruska do Východného partnerstva; pripomína, že úspech tohto zapojenia je podmienený opatreniami bieloruskej vlády smerujúcimi k demokratizácii a dodržiavaniu ľudských práv vrátane práv menšín;

9. zdôrazňuje, že v prípade, že bieloruské orgány budú dodržiavať základné ľudské práva a kritériá demokracie, Bielorusko bude čerpať z týchto výhod;

- uzatvorenia a ratifikácie Dohody o partnerstve a spolupráci medzi EÚ a Bieloruskom,
- efektívneho využívania finančných nástrojov EÚ, ako sú nástroje Európskej investičnej banky (EIB) a Nástroj európskeho susedstva a partnerstva,
- predĺženia financovania Európskej banky pre obnovu a rozvoj pre projekty v Bielorusku, do ktorého sú zapojené štátne subjekty,
- obnovenia Všeobecného systému preferencií (GSP+) pre Bielorusko,
- získania ďalšej časti stabilizačného úveru z Medzinárodného menového fondu,
- pokračovania v rokovaní o pristúpení Bieloruska k WTO,
- podpory predĺženia programu OECD pre Bielorusko;

10. pripisuje veľký význam liberalizácii politického a občianskeho života v Bielorusku a zdôrazňuje, že ďalšie porušovanie ľudských práv a zásady právneho štátu v Bielorusku môže viesť k prehodnoteniu postoja EÚ voči Bielorusku vrátane obnovenia sankcií;

11. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, parlamentom a vládam členských štátov, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov, parlamentným zhromaždeniam OBSE a Rady Európy, sekretariátu Spoločenstva nezávislých štátov, ako aj parlamentu a vláde Bieloruska.